

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Inspektorát

Středočeský

Inspekční zpráva

Základní škola Zlonice, okres Kladno

Komenského 305, 273 71 Zlonice

Identifikátor školy: 600 044 475

Termín konání orientační inspekce: 13. až 15. června 2001

Čj.	022 170/01-5080
Signatura	ob3cu156

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Jedná se o jedinou základní školu v obci. Její kapacita je 540 žáků. Ve školním roce 2000/2001 byla výuka organizována v devatenácti třídách. 12 tříd na 1. stupni a 7 tříd na 2. stupni navštěvovalo v době inspekce 445 žáků. Škola dále sdružuje školní družinu s kapacitou 100 žáků a jídelnu základní školy s kapacitou 540 jídel.

Vyučuje se podle vzdělávacího programu Základní škola, čj. MŠMT 16 847/96-2. Jako povinný cizí jazyk jsou zavedeny angličtina a němčina.

Škola pracuje jako příspěvková organizace a nemá právní subjektivitu.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk - 1. stupeň

Týdenní časová dotace přidělená předmětu v 1. až 5. ročníku je v souladu se schváleným učebním plánem. Nepovinné předměty nebo zájmové útvary se vztahem k českému jazyku nebyly pro žáky 1. stupně zavedeny. Pro výchovně vzdělávací práci měly učitelé zpracované časové tematické plány, jejichž kvalita po obsahové stránce byla na rozdílné úrovni; některé nezachycovaly všechny složky předmětu nebo nerespektovaly Úpravy a doplňky vzdělávacího programu Základní škola, které schválilo MŠMT ČR dne 25. srpna 1998 pod čj. 25 018/98-22 s platností od 1. září 1998. Z kontroly třídních knih vyplynulo, že ve školním roce 2000/2001 bylo nad rámec učebních osnov ve třídě IV. A probráno téma rozkazovací způsob (31. školní týden), způsob podmiňovací (32. školní týden), ve třídě IV. B slova jednoznačná (5. školní týden), slovesný způsob (24. školní týden), oznamovací způsob (25. školní týden), rozkazovací způsob (26. školní týden), podmiňovací způsob (28. školní týden), ve třídě V. A a V. B bylo vyučováno učivo druhy číslovek (26. školní týden) a ve třídě V. B téma skloňování číslovek. V třídní knize třídy V. A ze školního roku 2000/2001 není od 1. do 13. školního týdne zaznamenán obsah učiva ze psaní. V třídních knihách se často vyskytují záznamy, které kopírují nadpisy z učebnic, anebo jsou příliš obecné. Bezprostřední příprava na výuku byla velmi dobrá, vzhledem ke zjištěným nedostatkům v časových tematických plánech a v plnění učebních osnov byla oblast plánování a přípravy hodnocena celkově jako pouze vyhovující.

Výuku českého jazyka na 1. stupni zajišťuje čtrnáct vyučujících, z nichž čtyři nemají předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilost.

Vyučovalo se převážně v kmenových třídách, které byly většinou pěkně upraveny a svou výzdobou (obrazy, nástěnné tabule s mluvnickými a literárními tématy, žákovské výtvarné práce apod.) podnětné pro výuku daného předmětu. Materiální zázemí předmětu mělo standardní úroveň, učitelé využívali také vlastní pomůcky, připravená cvičení na tabulích, publikace z fondu školní knihovny; didaktická technika byla začleněna do vyučovacího procesu jen v jednom případě. Z hlediska psychohygienických podmínek bylo kladně hodnoceno, že žáci ve třídách V. A a V. B byli při jedné hodině týdně děleni do skupin. Respektování antropometrických měřítek žákovského nábytku mělo v některých třídách rezervy; nedostatky byly zaznamenány v zařazování výuky českého jazyka v rozvrhu hodin (např. v jeden den tři hodiny za sebou, vyučování pátou či sedmou hodinu). Většina vyučujících v průběhu sledovaných hodin zařazovala relaxační aktivity, menší pozornost byla věnována správnému sezení žáků. Celkově byly podmínky výuky hodnoceny jako průměrné.

Sledované hodiny byly zaměřené především na opakování a procvičování učiva, jejich struktura odpovídala výukovým cílům i věku žáků. Vyučovací proces většiny hospitovaných hodin

vycházel z frontálního pojetí výuky, v němž se střídaly rozličné metody a formy práce. Organizace vyučovací jednotky ve třídě V. B byla nápaditá, vycházela z činnostního pojetí výuky, funkčně byly zařazeny herní prvky a skupinové práce, žáci pracovali se zaujetím. Skupinové činnosti a didaktická hra byly pozorovány také ve dvou hodinách čtení. Učivo bylo prezentováno názorně a přiměřeně, učitelé důsledně dbali na zpětnou vazbu. Jen jedna hospitovaná hodina byla svými jednotvárnými činnostmi pro žáky málo podnětná. Žáci používali učebnice, okopírované texty, různé kartičky (s obrázky, s písmeny nebo se slovy), učivo aplikovali; byli vedeni ke čtení s porozuměním. Vyučující se snažily uplatňovat individuální přístup k žákům, respektovaly jejich osobní tempo i schopnosti. K zefektivnění výuky byla v jednom případě využita didaktická technika. Zadávání diferenciovaných úkolů nebylo příliš časté. V závěrečné fázi většiny sledovaných vyučovacích jednotek nebyl věnován prostor pro celkové shrnutí učiva - proběhlo jen v jedné hodině. Celkově byly organizace, metody a formy výuky hodnoceny jako velmi dobré.

Ve všech hospitovaných hodinách byla zařazena vstupní motivace, důsledná průběžná motivace postupovala polovinou vyučovacích jednotek. Během výuky se uplatnily mezipředmětové vazby a ojediněle i regionální prvky; ve dvou případech byla zaznamenána práce s chybou. Žáci dokázali hodnotit výsledky činností svých spolužáků, byli vedeni k sebehodnocení. Vyučující je povzbuzovaly slovní pochvalou nebo využívaly motivační výzvy, většina z nich věnovala patřičnou pozornost i závěrečnému zhodnocení. Orientační kontrolou notýsků a žákovských knížek byla zjištěna postačující frekvence průběžné klasifikace, převládají známky z mluvnického učiva, rezervy jsou v hodnocení výkonů žáků z ostatních složek předmětu. Motivace a hodnocení měly celkově průměrnou úroveň.

Vztahy mezi vyučujícími a žáky byly založeny na vzájemné důvěře, výuka probíhala v nestresující pracovní atmosféře. Základní pravidla kulturního chování a jednání byla většinou žáků akceptována. Ve dvou případech byli žáci při skupinových činnostech vedeni ke vzájemné toleranci a spolupráci. Žáci dostávali příležitosti k rozvoji komunikativních dovedností, k vyjádření vlastních názorů a pocitů. Oblast interakce a komunikace je celkově hodnocena stupněm velmi dobrý.

Celkově byla výuka českého jazyka na 1. stupni hodnocena stupněm průměrný.

Český jazyk - 2. stupeň

Týdenní hodinové dotace předmětu v šestém až devátém ročníku odpovídaly učebnímu plánu vzdělávacího programu Základní škola. Z hlediska obsahu a členění do jednotlivých ročníků je učivo v souladu s platnými osnovami. Prostřednictvím časových tematických plánů je zajištěna kontinuita učiva mezi ročníky. Předložené plány byly v některých případech příliš stručné, málo konkrétní a ne zcela přehledné, přesto však jsou v souhrnu funkčními dokumenty. Aktuálně probírané učivo bylo v souladu s těmito plány. Všechny vyučující se na sledovanou výuku připravily odpovědně a pečlivě. Úroveň plánování a přípravy výuky je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Výuku předmětu zajišťují celkem čtyři učitelky, z toho pouze dvě splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Jedna vyučující získala studiem na VŠ odbornost v oboru speciální pedagogika. Tyto okolnosti však neměly výraznější negativní dopad na kvalitu sledované výuky. Vyučování probíhá v kmenových třídách vybavených standardním žákovským nábytkem. Jejich podnětnost a estetická úprava měly průměrnou úroveň, svou výzdobou nikterak nemotivovaly k výuce předmětu. Výukové prostory odpovídají psychohygienickým zásadám (třidy dostatečně prostorné, prosvětlené) stejně jako tempo a rytmizace sledované výuky. Zásadním nedostatkem byla v naprosté většině učebe absence jakékoliv didaktické techniky, což se promítlo ve zvolené organizaci a formách práce. Personální, materiální a

psychohygienické podmínky výuky jsou hodnoceny jako průměrné.

Struktura navštívených vyučovacích hodin odpovídala výukovým cílům i věku žáků. Při výběru a množství informací byly respektovány věkové zvláštnosti dětí, probírané učivo bylo přiměřeně náročné. Žákům se dostávalo ze strany vyučujících jasných a srozumitelných organizačních pokynů. Jen v malé části hodin převažoval konzervativní přístup, který spočíval v dominantní roli vyučující, frontálně vedené výuce s minimálním využitím pomůcek a převažujícím verbalismem. Většina učitelek eliminovala nedostatky v materiálním zázemí promyšlenou stavbou hodin, zařazením skupinových i individuálních forem práce, častým střídáním činností, prací s učebnicí i přinesenými materiály a publikacemi. Didaktická technika byla využita jen v jedné hodině (poslech magnetofonové nahrávky), jen v některých učebnách umístěné zpětné projektory zůstaly nevyužity. Systematické shrnutí a procvičení probrané látky zařadily vyučující na závěr poloviny navštívených hodin. Pozitivním rysem sledované výuky byl důraz, který kladly všechny vyučující na práci s konkrétním textem. Zejména v devátém ročníku byla vhodně propojena složka jazyková, literární i stylistická a výuce nescházel výchovný akcent i estetický prožitek z umělecky ztvárněného přednesu básně. Z hlediska organizace, forem a metod práce převažovala v navštívených hodinách pozitivní zjištění, tato oblast byla celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Sdělením obsahu, organizace a v části hodin i formulováním požadavků motivovaly vyučující své žáky k práci v hodinách. Důraz na potřebu osvojení si správného používání mateřského jazyka prolínal sledovanou výukou, přestože cílený nácvik komunikativních dovedností byl zařazen jen ojediněle. Při řešení úkolů poskytovaly vyučující žákům přiměřenou pomoc (individuálně i celé třídě) a průběžně oceňovaly i snahu o pokrok. Pro žáky se specifickými poruchami učení jsou využívány individuální plány, se kterými byli jejich rodiče prokazatelně seznámeni. V jazykových hodinách vyučující vhodně zařazovaly metodu práce s chybou. Kontrolou vybraných žakovských knížek byla zjištěna dostatečná četnost i řádná evidence klasifikace. Oblast motivace a hodnocení měla velmi dobrou úroveň.

V navštívených hodinách žáci respektovali vesměs přirozenou autoritu všech učitelek. Známa pravidla jednání byla dodržována, vyučující nemusely řešit žádné kázeňské přestupky. Svým kultivovaným jazykovým projevem a vhodným přístupem k žákům vytvářely příznivou pracovní atmosféru. Především literární hodiny přinesly žákům možnost vyjádřit se a diskutovat o daných tématech. Oblast interakce a komunikace byla hodnocena jako velmi dobrá.

Kvalita vzdělávání v českém jazyce byla na základě výuky sledované na druhém stupni hodnocena jako velmi dobrá.

Anglický jazyk

V souladu s učebním plánem činí časová dotace předmětu ve všech třídách od čtvrtého do devátého ročníku vždy po třech hodinách týdně. V sedmém a osmém ročníku jsou zavedeny skupiny na základě vnější diference podle pokročilosti žáků. Plánované i probírané učivo vychází z učebnic a odpovídá osnovám předmětu. Nabídku školy rozšiřuje volitelný předmět konverzace v anglickém jazyce v 9. ročníku. Na zhlédnuté hodiny byly učitelky zodpovědně připraveny. Plánování a příprava výuky byly celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Výuku předmětu zajišťuje pět vyučujících. Odborná způsobilost pro anglický jazyk není ve sboru zastoupena. Ve dvou případech chybí rovněž pedagogická způsobilost předepsaná pro základní školy.

Žáci měli platné učebnice, pracovní sešity a další texty; v jedné hodině také slovníky. K dispozici byla zvuková technika. Dvě zhlédnuté hodiny probíhaly v běžných kmenových

učebnách, z nichž pouze v jedné bylo učivo aktualizováno nástěnnými materiály. Další hodina proběhla v pracovně, kde je dostatek počítačů s výukovými programy, které však byly určeny převážně pro mladší žáky. Materiální podmínky zhlédnuté výuky byly souhrnně posouzeny jako průměrné.

Základní psychohygienické podmínky byly v učebnách vytvořeny. U mladších žáků bylo pamatováno na možnost relaxace. V deváté třídě předcházela učitelka psychické únavě střídáním pestrých forem práce. Psychohygienické podmínky byly na velmi dobré úrovni.

Ve všech hodinách bylo probírané učivo zřetelně strukturováno a dostatečně procvičeno. Žáci měli v potřebné míře možnost reagovat na kladené otázky a procvičovat slovní zásobu a stavbu vět. Pevně se pohybovali ve studovaném jazyce bez nadměrného zařazování překladů, poslouchali nahrávky projevů rodilých mluvčích. V 5. ročníku měli méně prostoru k vlastnímu projevu, častěji reprodukovali pamětně osvojený text. V 6. ročníku v dostatečné míře tvořili vlastní věty, popř. předváděli připravený dialog, pracovali také s pomocí výukových programů. Velmi účinně byla organizována práce žáků v 9. ročníku. Celkově měla organizace hodin velmi dobrou úroveň.

V jednotlivých třídách byli žáci neustále motivováni přiměřeně svému věku. Zařazeny byly drobné soutěže, zpěv písní, hry a zodpovědná práce ve skupinách. Žáci byli učitelkami chváleni, povzbuzováni a po většinu času aktivně pracovali. Podle potřeby se podíleli na vlastním hodnocení i na analýze chyb. Frekvence známek je přiměřená. Klasifikace pozorovaná při hospitacích byla objektivní. Oblast motivace a hodnocení měla celkově velmi dobrou úroveň.

Vžitá pravidla komunikace žáci dodržovali. Atmosféra v hodinách byla přátelská a pracovní. Zejména v 6. a 9. ročníku si žáci osvojovali komunikační dovednosti. Z hlediska interakce a komunikace měla výuka velmi dobrou úroveň.

Výuka anglického jazyka zhlédnutá v hospitovaných hodinách byla souhrnně hodnocena stupněm velmi dobrý.

Německý jazyk

Časová dotace předmětu je v souladu s učebním plánem. Probírané učivo i časové tematické plány zpracované jednotlivými vyučujícími odpovídaly osnovám. Všechny vyučující byly na výuku zodpovědně připraveny, k dispozici měly řadu pomůcek (magnetofony s nahrávkami projevů rodilých mluvčích, obrázky, kartičky, kopírované texty). Pro žáky se specifickými poruchami učení jsou vypracovány individuální plány výuky. Plánování a příprava výuky měly velmi dobrou úroveň.

Výuku zajišťuje celkem pět učitelek. Jedna splňuje podmínky odborné i pedagogické způsobilosti, pouze jedna vyučující nezískala studiem na vysoké škole pedagogickou způsobilost. Tato skutečnost se však na úrovni výuky projevila jen částečně, v jednom případě byla hodina vedená učitelkou bez odborné způsobilosti hodnocena jako vynikající.

Psychohygienické a materiální podmínky výuky byly rozdílné. Pokud hodina probíhala v učebně německého jazyka, byla učebna podnětně upravena (mapy, gramatické tabule, obrázkový materiál). Pokud probíhaly sledované hodiny v jiných učebnách, nebyly estetické podmínky příliš uspokojivé. Předmět byl vhodně zařazován do rozvrhu hodin. Materiální a psychohygienické podmínky výuky byly průměrné.

Převažovaly velmi pestré a většinou i účinné vyučovací metody. Učivo bylo dostatečně procvičeno. Všechny vyučující používaly při vedení hodin německý jazyk. Ve sledovaných hodinách převládala aktivní přístup žáků k výuce. Kromě frontálního způsobu výuky byly často zařazovány formy práce ve skupinách nebo ve dvojicích. V rámci relaxace žáci cvičili nebo

zpívali. Efektivní shrnutí učiva však v závěrečné fázi hodin zpravidla chybělo. Organizace, formy a metody výuky měly velmi dobrou úroveň.

Podnětná vstupní motivace byla zaznamenána ve dvou sledovaných hodinách. Díky pestrosti metod však účinně fungovala u všech vyučujících motivace průběžná. Průběžně bylo též ověřováno pochopení učiva. Ve využití zpětné vazby a analýzy chyb jsou ještě rezervy. Učitelky (kromě jedné) neopravují důsledně chyby v písemných pracích a nevyžadují opravy. V žákovských knížkách jsou zaznamenávány průměrně tři až čtyři známky měsíčně. Motivace a hodnocení měly velmi dobrou úroveň.

Ve všech sledovaných hodinách učitelky jednaly se žáky jistě, uvolněně, účelně. Projevy nežádoucího chování nebyly zaznamenány. Verbální a neverbální komunikace vyučujících byla většinou nadprůměrná. Byl podporován rozvoj komunikativních dovedností žáků. Interakce a komunikace byly na velmi dobré úrovni.

Výuka německého jazyka byla celkově velmi dobrá.

Matematika

V souladu s učebním plánem se vyučovaly v 1. ročníku čtyři hodiny matematiky týdně, ve 2. až 5. ročníku se předmět vyučoval s pětihodinovou týdenní dotací. Na 2. stupni byl předmět dotován minimálním počtem hodin stanoveným učebním plánem, tj. čtyři hodiny týdně. Z volitelných předmětů se vztahem k matematice se vyučovala informatika (v 7. a 9. ročníku) a technické kreslení (v 8. ročníku). Zpracované časové tematické plány učiva matematiky měly rozdílnou kvalitu, některé plány na 1. stupni nekorespondovaly přesně s učebními osnovami. Kontrolou třídních knih za školní rok 2000/2001 bylo zjištěno probírání učiva nad rámec učebních osnov v matematice ve 2., 3., 4. a 5. ročníku (např. ve 2. ročníku automatizace spoju násobky 2, 3, 4 a 5, ve 3. ročníku kruh, kružnice atd.). Bezprostřední příprava na hospitované hodiny byla většinou dobrá, dílčí rezervy byly v oblasti plánování využívání učebních pomůcek a audiovizuální techniky. Celkově byly plánování a příprava výuky pouze vyhovující.

Výuku matematiky zajišťovali na 1. stupni převážně třídní učitelé, z nichž čtyři nesplňovali podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Z celkového počtu 59 týdně odučených hodin matematiky na 1. stupni bylo vyučujícími s příslušnou odbornou a pedagogickou způsobilostí odučeno 39 hodin (66,1 %). Na 2. stupni vyučovaly matematiku tři učitelky, z nichž dvě měly příslušnou odbornou a pedagogickou způsobilost. Z prostorových důvodů nebyla ve škole zřízena odborná pracovna matematiky, výuka probíhala nejčastěji v kmenových učebnách, v jejichž zařízení byly z hlediska podnětnosti pro výuku dílčí rezervy. V průběhu školního roku byla k výuce některých dělených hodin využívána odborná počítačová učebna s jedenácti funkčními počítači s výukovými programy pro matematiku. Ve vybavení didaktickou technikou a učebními pomůckami byly zjištěny dílčí nedostatky (pomůcky nebyly průběžně doplňovány, některé základní pomůcky chybí – např. žákovská počítadla, tabule násobků). Na 1. stupni byly využívány učební texty několika vydavatelství, na 2. stupni tvořily učební texty ucelenou řadu. Z hlediska psychohygienických podmínek bylo pozitivně hodnoceno, že v 5. až 9. ročníku byla při jedné hodině týdně každá z tříd dělena na skupiny. Rezervy v této oblasti byly v některých učebnách v kvalitě žákovského nábytku (kývající se stolky, nepřiměřená výška) a v zařazení výuky matematiky v rozvrhu hodin. V deseti případech (10,6 % týdně vyučovaných hodin matematiky) probíhala výuka až čtvrtou hodinu a ve třech případech (3,2 %) dokonce až pátou vyučovací hodinu. Relaxační aktivity byly zařazovány pouze v některých hospitovaných hodinách. Celkově byly podmínky výuky matematiky hodnoceny jako pouze vyhovující.

Z hlediska používaných forem a metod práce převažovala ve všech deseti hospitovaných hodinách frontální výuka formou společné a samostatné práce. Pouze ve dvaceti procentech

hospitovaných hodin byla zařazena skupinová práce, v jednom případě nebylo její využití zcela efektivní z důvodu chybějícího rozboru chyb. Rezervy byly ve využívání dostupných učebních pomůcek, nejčastěji se omezovalo na použití tabule a pracovních sešitů. Z tohoto pohledu byla výjimkou hodina v 7. ročníku, která byla charakteristická snahou o maximální názornost. V žádné z hospitovaných hodin nebyla použita didaktická technika. Ve třech hodinách byla patrná individuální práce se slabšími žáky, diferenciací směrem k nadaným a bystrým žákům spočívala většinou v zadávání další samostatné práce. Ve třiceti procentech hospitovaných hodin byly zaznamenány dílčí metodické nedostatky, v jedné hodině se objevily odborné chyby. Efektivní zakončení hodiny spočívající ve shrnutí probíraného učiva bylo provedeno pouze v šedesáti procentech hospitovaných hodin. Organizace, formy a metody výuky byly hodnoceny jako průměrné.

Úvodní motivace použitá ve většině hospitovaných hodin měla nejčastěji formu seznámení s programem hodiny. V nižších ročnících sloužilo k průběžné motivaci a aktivizaci žáků časté střídání činností. V části hodin ve vyšších ročnících byly zařazovány příklady z praxe, mezipředmětové vztahy. Motivační slovní hodnocení práce žáků v průběhu hodin se objevovalo pouze v některých hodinách na 1. stupni a v hodině v 7. ročníku, závěrečné hodnocení bylo provedeno v polovině hospitovaných hodin. Frekvence průběžné klasifikace v žákovských knížkách a notýscích byla postačující, nižší byla u některých žáků tříd I. A, II. B, III. A a VIII. B. V některých třídách (např. II. A, II. B, V. A, VIII. A, VIII. B) však nebylo ze zápisů v žákovských knížkách resp. záznamnicích zřejmé, které učivo bylo předmětem klasifikace. Ve třídách II. A a V. A byla klasifikace do žákovských knížek zapisována kumulovaně. Oblast motivace a hodnocení byla celkově průměrná.

V hospitovaných hodinách měli vyučující u žáků přirozenou autoritu, žáci většinou respektovali dohodnutá pravidla jednání a chování. V části hospitovaných hodin byl vytvořen prostor pro rozvoj smyslu žáků pro kooperaci a vzájemnou toleranci. Interakce a komunikace byly hodnoceny jako velmi dobré.

Výuka matematiky byla celkově průměrná.

Fyzika

Časová dotace přidělená předmětu odpovídá ve všech třídách učebnímu plánu přijatého vzdělávacího programu. Žáci sedmých tříd se na výuku fyziky dělí v návaznosti na organizaci výuky tělesné výchovy na dvě skupiny (dívky a chlapci). Osnovy jsou plněny. Na zařazování doporučených laboratorních prací je vesměs pamatováno, rezervy jsou v devátém ročníku. Příprava vyučujících na zhlédnuté hodiny byla zodpovědná. Plánování a příprava výuky byly posouzeny jako velmi dobré.

Velmi dobré jsou také personální podmínky. Přes 71 % výuky zajišťuje plně kvalifikovaná učitelka, zbývající čtyři hodiny vyučuje zkušená učitelka s potřebnou pedagogickou způsobilostí, kvalifikovaná pro jiný předmět.

Zhlédnuté hodiny probíhaly v průměrně zařízené odborné pracovně s přímým vstupem do pomůckového kabinetu. Počítače s výukovými programy zde k dispozici nebyly, užití didaktické techniky nebylo v hodinách pozorováno. Výzdoba učebny převážně sloužila k aktualizaci učiva. Žáci měli platné učebnice, poznámkové sešity a kopírované texty. V osmé třídě bývá žákům rozdáována sada učebnic před hodinou. Alternativní literatura k dispozici nebyla, fyzikální tabulky žáci nepoužili. Předností všech hodin bylo využití řady frontálních i demonstračních pomůcek. Materiální podmínky výuky byly hodnoceny jako průměrné.

Střídáním řady činnostních a skupinových forem práce a zařazováním relaxačních prvků předcházely obě vyučující únavě žáků. Pamatováno bylo na včasné větrání a přiměřené

osvětlení. Nedostatkem je stav některých kusů žákovského nábytku. Celkově však lze psychohygienické podmínky vytvořené v jednotlivých hodinách hodnotit jako velmi dobré.

Výuka byla organizována na základě praktických činností žáků. Pracovalo se ve skupinách, žáci prováděli experimenty a vyvozovali nebo ověřovali fyzikální zákonitosti. Z hlediska organizace a užitých forem práce měly sledované hodiny velmi dobrou úroveň.

Po většinu vyučovacího času byli žáci účinně motivováni a pracovali se zaujetím. Významnými motivujícími prvky byly zadávané problémové úkoly, zodpovědnost za výsledky práce jednotlivých skupin, povzbuzování ze strany učitelek, názornost a možnost praktické manipulace s řadou pomůcek. V žákovských knížkách je dostatek známek, převažuje však klasifikace písemných forem zkoušení. Ústní zkoušení bývá podle sdělení žáků spojeno s řešením kázeňských problémů. Některé sešity nesvědčily o dostatečné kontrole. Motivace v předvedených hodinách měla velmi dobrou úroveň, v systému hodnocení jsou nedostatky. Celkově byla v oblasti motivace a hodnocení negativa a pozitiva v rovnováze.

Při hospitované výuce žáci většinou dodržovali dohodnutá pravidla chování a komunikace. Drobné přestupky učitelky bez problémů usměrňovaly. V rámci pracovních skupin měli žáci dostatek prostoru k osvojování kooperativních dovedností. Formulovali vlastní závěry a obhajovali myšlenky v diskuzi. Z hlediska interakce a komunikace byla výuka hodnocena jako velmi dobrá.

Pozorovaná výuka fyziky měla celkově velmi dobrou úroveň, hlavní nedostatky byly zjištěny v oblasti hodnocení žáků.

Výtvarná výchova

Časová dotace předmětu je v souladu se schváleným učebním plánem. Na 1. stupni je nabídka školy rozšířena o výtvarný kroužek. Časové tematické plány u dvou vyučujících přesně neodpovídaly učebním osnovám a z obecně formulovaných zápisů v třídních knihách nelze plnění osnov prokazatelně doložit. V jednom případě vhodnost a přiměřenost stanoveného výchovného cíle neodpovídala aktuálnímu stavu třídy (malba hračky podle modelu ve 2. ročníku). Před všemi sledovanými hodinami byly pečlivě připraveny pomůcky. Aktuální příprava jednotlivých sledovaných hodin byla velmi dobrá. Celkově byla oblast plánování a přípravy průměrná.

Kvalitu výuky ovlivňuje fakt, že ani jedna ze tří vyučujících na 2. stupni nemá příslušnou odbornou způsobilost. Na 1. stupni vyučuje předmětu osm učitelů. Z tohoto počtu tři nesplňují podmínky odborné ani pedagogické způsobilosti.

Učebny, ve kterých probíhala výuka předmětu, jsou ve stavu před rekonstrukcí (poškozené malby a nátěry). V učebně určené pro výuku výtvarné výchovy na druhém stupni byla vhodná a účelná výzdoba. Výuka byla zajištěna běžným materiálem a pomůckami. Materiální podmínky výuky byly průměrné.

Psychohygienické zásady výuky byly dodržovány, ve třídách se větralo. Zařazení předmětu do rozvrhu bylo vhodné. V průběhu hodin měli žáci možnost relaxace. Psychohygienické podmínky byly velmi dobré.

Řízení výuky bylo kromě jedné sledované hodiny velmi účelné. Nezbytné organizační pokyny byly jasné, srozumitelné a přiměřené věku žáků. Nedostatky byly zaznamenány ve věcné a odborné správnosti výuky. Jednalo se o techniku malby vodovými barvami, kdy žáci používali tužku a gumu. Ve 2. ročníku byl nevhodně zvolen cíl hodiny - oblíbená hračka podle modelu. Žáci, kteří si zapomněli přinést model, měli práce nejzdařilejší, protože se uplatnila jejich fantazie a spontaneita. Alternativní postupy při řešení úkolu - volba techniky - byly učitelkami většinou určeny. Organizace výuky umožňovala žákům pracovat individuálním

tempem. Celková úroveň oblasti organizace, metod a forem práce byla hodnocena průměrně. Vstupní motivace probíhala převážně vhodně. V 6. a 7. ročníku byly uváděny velmi zdařile příklady z praxe a byla realizována návaznost na životní zkušenosti žáků. Pozornost žáků, jejich zájem a zapojení do činnosti byly zjevné ve všech sledovaných hodinách, ve 2. ročníku ale jen zpočátku. V 6. a 7. ročníku probíhalo závěrečné hodnocení velmi vhodně a taktně za účasti žáků. Byla oceňována jejich snaha a pokrok. Žáci se podíleli i na rozboru chyb. Motivace a hodnocení měly velmi dobrou úroveň.

Z hlediska interakce a komunikace lze konstatovat, že ve většině sledovaných hodin byla dohodnutá pravidla jednání známá a akceptovaná. Pouze u jedné vyučující byly zaznamenány dílčí problémy s kázní žáků. Klima ve třídách bylo cílevědomě orientované na splnění úkolů, uvolněné a s jasným smyslem pro pořádek. Jen v jedné sledované hodině nezvládla vyučující závěrečné hodnocení, protože se jí nepodařilo předejít projevům nežádoucího chování. Ve všech sledovaných hodinách projevovali žáci pozitivní vztah k výuce. Interakce a komunikace měla celkově velmi dobrou úroveň.

Kvalita výuky výtvarné výchovy byla celkově hodnocena jako průměrná.

Hodnocení kvality vzdělávání

Na základě sledování výuky vybraných předmětů byla kvalita vzdělávání hodnocena stupněm velmi dobrý.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Vytvoření optimálních, zejména pak prostorových podmínek pro činnost školy a postupná stabilizace a profesionalizace učitelského sboru jsou prioritami, které se vedení školy snaží realizovat. Hlavní koncepční záměry jsou upřesněny v materiálu nazvaném Koncepce rozvoje školy. Dokument je zaměřen na vzdělávání a výchovu žáků, prostředí ve škole, zlepšení personálních podmínek, technické vybavení a materiální vybavení, řídicí a kontrolní činnost a vnější vztahy. Tento materiál byl schválen na pedagogické radě dne 31. srpna 2000. Na něj navazují Roční plán a Měsíční plány, Plán kontrolní činnosti a Kritéria hodnocení pracovníka školy, Rámcový plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v roce 2001, podrobný Plán činnosti ředitele školy a Plán práce výchovného poradce. Jsou též zpracovány Individuální plány pro žáky se specifickými poruchami učení, Plán exkurzí a výletů, Plán uvádění začínajícího učitele, Plán CO. Tematické a časové plány jednotlivých vyučujících jsou zpracovány na různé úrovni - od přesných, odpovídajících osnovám, až po povrchní, ve kterých není patrný soulad s osnovami nebo které jsou s osnovami v rozporu.

Ředitel školy ve školním roce 2000/2001 upravil učební plán vzdělávacího programu Základní škola podle Metodického pokynu MŠMT, čj. 18 276/98 20, k postupu při úpravě vzdělávacího procesu škol a školských zařízení. Úprava nevyžaduje navýšení finančních prostředků nad rámec rozpočtu školy. Pedagogičtí pracovníci a rodiče žáků s touto úpravou dle písemného vyjádření ředitele školy souhlasili.

Jako volitelné předměty jsou v 7. ročníku zavedeny domácnost, ekologie a informatika, v 8. ročníku základy ekonomiky a účetnictví, technické kreslení a domácnost a v 9. ročníku konverzace v anglickém jazyce, základy ekonomiky a účetnictví a informatika. Nepovinnými

předměty jsou cvičení z matematiky, cvičení z českého jazyka, tělesná výchova, práce s počítači, informatika a sborový zpěv. Zájmová činnost je organizována v pěti kroužcích.

Podle Metodického pokynu MŠMT čj. 14 514/2000-51, k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže byl přesně vypracován Minimální preventivní program Škola bez drog.

Ředitel školy předložil zpracovaný projekt na přístavbu a přestavbu školních budov. Jedná se o sociální a hygienické zařízení, šatny, výtah, vstup do budovy, jídelnu, pracovnu chemie, laboratoř, cvičnou kuchyň a sborovnu. Dle tohoto materiálu by měly vzniknout i další prostory sloužící jako kabinety. Měly by se tím výrazně zlepšit pracovní, estetické a hygienické podmínky školy.

Plánování vychází z reálných předpokladů a je funkční. Oblast byla hodnocena stupněm velmi dobrý.

Organizování

Organizační strukturu řízení školy vymezuje dokument Řídící a kontrolní činnost, který stanovuje na všech úsecích školy (základní škola, školní družina, školní jídelna a provozní úsek) třístupňový systém řízení.

Základní povinnosti a práva pracovníků školy jsou zakotvena v Řádu školy, který obsahoval všechna ustanovení dle § 15 vyhlášky MŠMT č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů. Dokument obsahoval rovněž práva žáků, byl projednán pedagogickou radou, měl příslušné administrativní náležitosti (datum vydání, razítko školy, podpis ředitele).

V organizaci vyučování došlo k porušení ustanovení § 9 odst. 2 vyhlášky MŠMT č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů, tím, že žáci třídy VIII. A měli v úterý přestávku mezi šestou a sedmou vyučovací hodinou v trvání pouze pět minut. Sestavený rozvrh hodin v některých případech zcela nerespektoval didaktické a obecné pedagogické zásady (např. tři hodiny českého jazyka v jednom sledu ve třídách I. C a II. C, výuka českého jazyka ve třídách III. A a IV. B až sedmou vyučovací hodinu, výuka předmětů s dvouhodinovou dotací ve dvou po sobě následujících dnech). Jako ne zcela optimální vzhledem k žákům se z hlediska pedagogických zásad jeví skutečnost, že na 1. stupni vyučují někteří učitelé stabilně již několik let stále stejný ročník, tzn. že s třídou „nepostupují“.

V organizaci tří opravných komisionálních zkoušek z matematiky konaných 28. a 29. srpna 2000 došlo k porušení ustanovení § 11 odst. 4 vyhlášky MŠMT č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů, tím, že přísedící člen zkušební komise neměl aprobaci pro předmět, ze kterého byla zkouška konána, nebo pro příbuzný předmět.

Jako poradní orgán ředitele školy byla zřízena pedagogická rada, její jednání se konala pětkrát v průběhu školního roku. Zápisy obsahovaly přehledné záznamy o projednávané problematice, většinou však konstatovaly stav, pouze ojediněle se objevovala přijatá nápravná opatření. Závěrečná usnesení obsahovala konkrétní uložené úkoly se stanoveným termínem splnění a určenou osobní zodpovědností. Ve škole bylo zřízeno sedm metodických orgánů a funkce výchovného poradce.

Pracovní porady se konaly nepravdělně, přibližně jedenkrát za dva měsíce. Vnitřní informační systém se proto opíral převážně o osobní jednání a informační nástěnky ve sborovně a v kabinetech.

K zajištění průběžné informovanosti rodičů o průběhu vyučování a výchovy žáků slouží žákovské knížky a notýsky. Inspekci byly zjištěny v této oblasti v některých třídách a předmětech dílčí nedostatky. Další informace jsou rodičům poskytovány při třídních schůzkách, které se však konají pouze dvakrát ročně.

Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 1999/2000 má dobrou grafickou úpravu a přiměřený rozsah (deset stran). Obsahovala informace dle ustanovení § 17e odst. 2 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. V údajích o pracovnících školy nebyly uvedeny informace o jejich praxi. V souladu s ustanovením § 17g výše citovaného zákona byla zpráva projednána s pracovníky školy.

Celkově bylo organizování hodnoceno jako průměrné.

Vedení a motivování pracovníků

Operativní řízení organizace je funkční a účinně zajišťuje denní provoz. Při vedení lidí se ředitel snaží uplatňovat demokratický styl a vytvářet pozitivní pracovní atmosféru.

Vedení školy podporuje iniciativu zaměstnanců, zejména účast na akcích dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Zpracován je plán vzdělávání, který byl schválen na pedagogické radě 23. dubna 2001. Prostředky na toto vzdělávání jsou účelově čerpány převážně na úhradu kurzů a seminářů (např. v Pedagogickém centru Praha, ve vzdělávacím zařízení Labyrint Kladno aj.). V menší míře je nakupována odborná pedagogická literatura. Pravidelně je odebíráno třináct titulů odborných časopisů (např. Moderní vyučování), které jsou vyučujícím k dispozici, podle aktuálnosti připravuje výchovná poradkyně z těchto časopisů nabídkový servis. Podle možností se vyučující a vychovatelky zúčastňují dalších dostupných akcí (např. v Pedagogicko psychologické poradně Kladno, na referátu školství OkÚ Kladno). Jedna vyučující cizích jazyků absolvovala jazykovou školu, další pak různé formy jazykových kurzů. Jedna vyučující se výrazně zapojila do pedagogické tvořivosti v oblasti péče o žáky se specifickými poruchami učení. Dva učitelé (bez požadované kvalifikace) studují dálkově obor učitelství na pedagogické fakultě, další tři učitelé byli v době inspekce účastníky přijímacího řízení. Jedna učitelka studuje výchovné poradenství, vychovatelka je účastnicí doplňkového pedagogického studia. Iniciativní je přístup většiny pedagogů k organizování akcí pro žáky a různých soutěží.

Začínajícím učitelům je k dispozici tzv. uvádějící učitelka. Využíván je zejména systém četných vzájemných náslechlů. Na péči o nekvalifikované vyučující se podílejí metodické orgány. Kvalita této péče je různá. Velmi dobré je zejména vedení předmětové komise cizích jazyků. Pro práci vyučujících s integrovanými žáky připravuje a aktualizuje podklady výchovná poradkyně. Pokyny k práci s těmito žáky se objevují také v zápisech z pedagogických rad. Vzhledem ke zhlédnutým hodinám lze konstatovat malou účinnost vedení vyučujících k využívání dostupných učebních pomůcek, didaktické a výpočetní techniky ve výuce.

Pro hodnocení pracovníků školy zveřejnil ředitel soubor kritérií, která rovněž projednal s odborovou organizací. Mezi kritérii hodnocení je řada hledisek zahrnujících šíři plnění úkolů, práci navíc a ohled na ztížené podmínky. Objevují se zde ale také požadavky na trvalou kvalitu práce, zavádění moderních aktivizujících metod práce v hodinách a ocenění účasti pedagogických pracovníků na různých formách vzdělávání. Výše přidělených nadtarifních složek platů v posledním období je přiměřeně diferencovaná. Pravidelné cyklické hodnocení zavedeno není. Hodnocení se pracovníkům dostává při rozbořech kontrolní činnosti, popř. při změnách přiznaných mimotarifních složek platů.

Ve vedení a motivování pracovníků převažují pozitiva a oblast byla hodnocena stupněm velmi dobrý.

Kontrolní mechanismy

Systém vnitřní kontroly má písemnou podobu v Plánu kontrolní činnosti, který konkretizuje dílčí kontroly ředitele školy a jeho zástupkyně v jednotlivých měsících školního roku.

Předložený plán (bez specifikace pro aktuální školní rok, datumu zpracování a podpisu ředitele) se zabývá především kontrolou výchovně-vzdělávací práce ve škole i školní družině, ale počítá i s kontrolou na úseku provozním (práce uklízeček, bezpečnost práce).

Dostatečně četná hospitační činnost je průběžně prováděna v plánovaném rozsahu jak ředitelem školy, tak jeho zástupkyní. Sledované pohospitační rozhovory obou řídicích pracovníků s vyučujícími byly vedeny s taktem a na velmi dobré profesionální úrovni. Oběma se podařilo vystihnout zásadní klady i dílčí nedostatky sledované výuky, drobné rezervy byly zaznamenány v širší hodnocených skutečností (nevyjádření se ke všem rovinám vyučovací jednotky) a v ne zcela jednoznačném celkovém hodnocení navštívené hodiny. Seznámení s výsledky hospitace stvrzují vyučující podpisem do vyplněných záznamů a mají možnost písemně připojit své připomínky.

Velikost školy umožňuje řediteli každodenní a bezprostřední kontakt se všemi pracovníky, čehož je hojně využíváno k zjišťování dílčích nedostatků a jejich operativnímu odstraňování. Prováděná analýza výsledků kontrol a následně stanovená opatření k nápravě zjištěných nedostatků se jen někdy a ve velmi stručné podobě objevují v zápisech z pedagogických rad a nejsou často podrobněji písemně zaznamenány. Tato okolnost ztěžuje následnou kontrolu účinnosti přijatých opatření. Ve vlastní realizaci vytvořených kontrolních mechanismů byly zjištěny jisté nedostatky (např. nekonkrétní zápisy v třídních knihách a nedůsledná kontrola shodnosti učebních osnov a probíraného učiva v českém jazyce a matematice na prvním stupni).

Dle písemných záznamů z jednání předmětových komisí, rozhovorů s vyučujícími a na základě předložených dalších materiálů byla doložena spoluúčast vyučujících na vytváření evaluačních nástrojů pro hodnocení úrovně výsledků učení žáků. Školou vytvořené testy (např. z českého jazyka a literatury, německého jazyka) jsou zadávány v různých ročnících a následně vyhodnocovány. Dalším signálem o kvalitě výchovně-vzdělávací práce jsou účast a umístění v okresních i oblastních soutěžích. Přestože byly v účinnosti spíše operativně a spontánně prováděné kontroly bez jasného a konkrétního vymezení úkolů a pravomocí jednotlivých pracovníků zjištěny dílčí nedostatky, jako celek byla kontrola pružná a funkční.

Celkově měla kontrolní činnost velmi dobrou úroveň.

Hodnocení kvality řízení

Celkově bylo řízení školy hodnoceno stupněm velmi dobrý.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí Školského úřadu Kladno o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 262/99-00 ze dne 15. června 1999
- Třídní knihy ze školního roku 2000/2001
- Řád školy
- Rozvrh hodin ve školním roce 2000/2001
- Záznamy z pedagogických rad, zápisy z pracovních porad
- Protokoly o komisionálních zkouškách konaných v srpnu 2000
- Dokument „Řídicí a kontrolní činnost“
- Žákovské knížky, sešity a písemné práce žáků školy

- Časové tematické plány učiva sledovaných předmětů
- Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 1999/2000
- Hospitační záznamy ČŠI
- Výkaz o základní škole podle stavu k 30. září 2000
- Třídní výkazy a katalogové listy
- Inspekční zpráva čj. K-02-03/9697-41K z komplexní inspekce vykonané ve dnech 21. až 27. ledna 1997
- Protokol o kontrole čj. O-02-03/9697-42K z kontroly vykonané ve dnech 21. až 27. ledna 1997
- Podkladová inspekční dokumentace
- Přehled kvalifikace pedagogických pracovníků ZŠ Zlonice, okres Kladno, vydaný OkÚ Kladno dne 25. června 2001 pod čj. 2044/PaO/2001/Karf
- Koncepce rozvoje školy
- Plán práce na škol. rok 2000/2001
- Měsíční plány práce

ZÁVĚR

Škola má pro svoji činnost celkově průměrné materiální podmínky. Přestože kapacita není zcela naplněna, začínají se již projevovat prostorová omezení a budova vyžaduje přístavbu a dílčí adaptace stávajících prostor. Základní psychohygienické podmínky jsou vytvořeny. V personálním obsazení chybí pro výuku některých předmětů odborně způsobilí učitelé. Snaha po zvýšení kvalifikace je však ve sboru patrná.

Podmínky výuky jsou celkově průměrné.

Orientačně bylo hospitováno ve vybraných předmětech. Zhlédnutá výuka matematiky, výtvarné výchovy a českého jazyka na prvním stupni byla hodnocena stupněm průměrný, výuka českého jazyka na druhém stupni, anglického jazyka, německého jazyka a fyziky stupněm velmi dobrý. Zaznamenáno bylo dílčí porušení platných osnov přijatého vzdělávacího programu.

V souhrnu měla sledovaná výuka velmi dobrou úroveň.

Řízení školy je dostatečně operativní a zajišťuje denní provoz. Plánování vychází z reálných předpokladů a ze znalosti potřeb školy. V organizaci jsou dílčí nedostatky. Kontrolní činnost poskytuje dostatek potřebných informací. Vedení lidí vytváří prostor pro iniciativu i odborný růst pracovníků, postupně usiluje o modernizaci učebních metod. Oblast organizace byla hodnocena jako průměrná, oblasti plánování, kontroly a vedení a motivování pracovníků jako velmi dobré.

Celkově bylo řízení školy hodnoceno jako velmi dobré.

Škola má ve sledovaných oblastech celkově velmi dobrou úroveň.

Hodnocení řízení školy se shoduje s výsledky inspekce vykonané ve dnech 21. až 27. ledna 1997. Rovněž v hodnocení kvality výuky převažují pozitivní. Zlepšilo se vybavení výpočetní technikou. Provedeny již byly některé adaptace, potřeba dalších technických úprav přetrvává.

Pro výkon inspekce vytvořil ředitel školy velmi dobré podmínky.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Petr Jiroš
Členové týmu	Mgr. Viktor Keller
	Mgr. Richard Spiegl
	Mgr. Miroslava Březinová
	PaedDr. Irena Wenkeová

V Berouně dne 3. července 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 4. července 2001

Razítko

Ředitel školy	Podpis
Mgr. Josef Géring

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy): Krajský úřad Středoč.	2001-07-18	022 187/01-5080
Zřizovatel: OÚ Zlonice	2001-07-18	022 188/01-5080

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly vzneseny.